

مطالعه و بررسی خوشنویسی سنتی ایران از منظر هنر متعهد

شهرزاد شمس

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه هنر، موسسه آموزش عالی هنر شیراز

چکیده - خوشنویسی هنری است که مستقیم در رابطه با کتابت قرآن و احادیث پیامبر و امامان بوده است. یکی از برجسته ترین نمودهای فرهنگ ایران و اسلام را باید در هنر خوشنویسی و به عنوان شریف ترین هنر بصری اسلام جستجو کرد. هنر خوشنویسی به مثابه بازتاب تحریر کلام خداوند، سرچشمه هنرهای بصری به شمار می رود و از این رو جایگاه والایی در بین هنرهای اسلامی دارد و ایرانیان که همیشه پاسدار ارزش های فرهنگ اسلامی بوده اند، نقش مهمی در شکل گیری و شکوفایی این هنر ارزنده داشته اند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، هنر انقلابی و هنر متعهد مورد توجه هنرمندان مسئول در قبال تغییرات اجتماعی قرار گرفت و چون خوشنویسی یکی از اصلی ترین هنرهای بود که براحتی با آن پیام انقلاب و اسلام انتقال داده می شد بنابراین هنرمندان این عرصه در این زمینه موفقیت های بسیاری به دست آوردند و توانستند آثار منحصر بفردی خلق کنند. وظیفه هنرمند متعهد انتقال پیام های دینی، مذهبی، انقلابی و اخلاقی به مردم جامعه است. هنرمندان متعهد هنر خوشنویسی به کتابت آثار بزرگان دین و انقلاب پرداختند. هدف از انجام پژوهش اخیر بررسی هنر متعهد در آثار خوشنویسان سنتی ایران است و برای این منظور ۱۰ اثر ارزشمند از میان آثار اساتید مطرح خوشنویسی انتخاب شده و به تجزیه و تحلیل آنها پرداخته خواهد شد. روش انجام پژوهش اخیر به شیوه توصیفی - تحلیلی با استفاده از ابزار کتابخانه ای می باشد. پس از بررسی آثار مورد نظر به این نتیجه رسیدیم که آثار خوشنویسی سنتی ایران گنجینه ای از هنر متعهد به شمار می روند به دلیل اینکه رکن اصلی این هنر توجه به آیات قرآن و موضوعات دینی می باشد.

کلمات کلیدی: خوشنویسی سنتی، هنر متعهد، هنر دینی، خوشنویسان سنتی

پیشینه پژوهش:

تعهد هنر و هنرمند مواردی با استناد با آیات قرآن ذکر شده است. مقاله بعدی نوشته هوشنگ هوشیار (۱۳۸۴). هنر متعهد و تعهد هنر، آزما شماره ۴۱ (زمستان ۱۳۸۴)، صص ۴ تا ۵، در ارتباط با هنر متعهد نگاشته شده است. مقالاتی که در مورد خوشنویسی سنتی به عنوان پیشینه به کار رفتند شامل مقاله پیام روحانی خوشنویسی در اسلام، سید حسین نصر، هنر های تجسمی، شماره ۱۸، ۱۳۸۱ و مقاله دیگر در ارتباط خوشنویسی سنتی محمد احصایی، خوشنویسی، کتاب ماه هنر، ۱۳۸۱

در این مقاله با توجه به موضوع رابطه هنر متعهد و خوشنویسی سنتی ایران از مقاله های زیر مورد استفاده قرار گرفت:

اولین مقاله در رابطه با هنر متعهد نوشته یوسفعلی میرشکاک، تحت عنوان تعهد در هنر و ادبیات، منبع: مشرق زمستان ۱۳۷۴ ویژه نامه ادبیات است. مقاله بعدی از حبیب الله آیت الهی می باشد که با عنوان تعهد، هنر، تذکر، در ماهنامه سوره، آذر و دی ۱۳۹۰، شماره ۵۴ و ۵۵. صص ۲۷۶ تا ۲۷۷ به چاپ رسیده است. در این مقاله در ارتباط با